

נידה כח. (המשנה) עד כט. (המשנה)

ביאורי מושגים

טומאת מקדש וקודשיו: אדם טמא שאכל במזיד קדש או נכנס במזיד לבית המקדש חייב כרת. אם הוא עשה זאת בשוגג הוא חייב קרבן עולה ויורד (זאת בניגוד לשאר חייבי כריתות שוגגים החייבים להביא עולה).
אם הוא עשיר מביא כבשה, אם הוא עני מביא שתי ציפורים ואם הוא עני מרוד מביא מנחת חוטא (שתי העברות הנוספות המחייבות עולה ויורד הן שבועת העדות ושבועת ביטוי).

המשנה

ילדה טומטום או אנדרוגינוס:
טמאה מספק כיולדת זכר וכיולדת נקבה.
יצא מחותן או בלידת עכוז:
הלידה חלה כשיצא רובו.
יצא כרגיל:
הלידה חלה כשיצא רוב הראש (הפדחת).

זוהי שיטת ר' אליעזר.
ר"ע חלק וסבר שצריך
שתהיה ודאות רק על
עצם הטומאה

אפשרות א': חייבים על טומאת
מקדש רק אם יודעים בודאות ממה
נטמאו.

אפשרות ב': טומטום ואנדרוגינוס
זבים פטורים עקרונית מחיוב על
ביאת מקדש.

מדוע במקרה השני אינם
חייבים על ביאת מקדש

טומטום או אנדרוגינוס:
ראו דם או זוב: טמאים מספק.
ראו דם וגם זוב: טמאים בתורת
ודאי אבל אין חייבים על ביאת
מקדש וקודשיו.

זוהי שיטת רב.
רב למד את דינו מהייתור
מ'זכר עד נקבה'.

שלוש הערות על שיטת רב:

1. רב פוטר טומטום ואנדרוגינוס רק מביאת מקדש ולא מעצם טומאת
זב.

אמנם גם בעצם הטומאה כתוב 'הזכר' ו'ולנקבה' אבל משם לומדים
שמי רגלים ורוק של מצורע ומצורעת טמאים כמו זב.

2. רב לומד את דינו מהפסוק שמופיע בביאת מקדש.

אמנם לומדים משם גם על כך שכלי חרס שנטמא אין צריך להוציאו
מהמקדש. אבל דין זה נלמד מהייתור 'מזכר ועד נקבה'.

3. רב פוטר טומטום ואנדרוגינוס מביאת מקדש רק אם נטמאו בזבות.

דין זה לומד רב מ'מזכר' - רק טומאה הפורשת מהזכר.

קושיה על ר"י: המשנה קובעת שמחותך נחשב ולך רק ביציאת רובו. תשובת ר"י: המשנה מדברת על מקרה שבו הוא יוצא הפוך (ולכן לא שייך לדבר על כך שהראש יפטור).

בעובר חי יציאת הראש נחשבת לידה, מה הדין בנפל:
ר' יוחנן: בכל מקרה של נפל - יציאת הראש נחשבת לידה.
 שמואל: בכל מקרה של נפל - יציאת הראש אינה מועילה.
ר' אלעזר לפי אחת ההבנות: נפל שלם - יציאת הראש נחשבת.
 נפל חתוך - יציאת הראש אינה נחשבת.

בברייתא מופיעה מח' תנאים האם יציאת הראש פוטרת בנפלים:

ת"ק: יצא מחותך או מסורס משיצא רובו הרי הוא כילוד.
ר' יוסי: משיצא כתקנו.

האמוראים נחלקו בהבנת שיטת ר' יוסי:
רב פפא: ר' יוסי סובר שבנפלים צריך גם יציאת רוב וגם יציאת ראש.
רב זביד: ר' יוסי סובר שבנפלים צריך יציאת רוב ולא יציאת ראש.